

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Onderwerp
Managementletter 2022

Behandeld door
drs. S.D.J.J. Reijners RA

Datum
8 december 2022

Ons kenmerk

Geacht college,

Hierbij brengen wij verslag uit van de bevindingen naar aanleiding van de recentelijk afgesloten interim-controle. De aanpak en de aandachtspunten van deze tussentijdse controle, die wij hebben uitgevoerd in opmaat naar de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Maastricht, zijn vastgelegd in het auditplan van 26 september 2022.

Wij benadrukken dat de interim-controle er primair op gericht is om de interne-beheersingsmaatregelen in uw organisatie te beoordelen en te toetsen, om te komen tot een oordeel over de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening 2022 opgenomen financiële informatie. Het voorgaande impliceert dat onze werkzaamheden niet de hele interne-beheersingsomgeving van de gemeente Maastricht omvatten. Evenmin zijn deze erop gericht fraude op te sporen. Indien onze werkzaamheden aanwijzingen opleveren die duiden op eventuele fraude of onregelmatigheden, dan informeren wij u hier direct over. Tot dusverre hebben wij hiervoor geen aanwijzingen gesignaleerd.

Het concept van deze managementletter hebben wij op 29 november 2022 ambtelijk en op 7 december 2022 bestuurlijk met u besproken. Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en danken u en uw medewerkers voor de samenwerking tijdens de interim-controle en bij de totstandkoming van deze managementletter.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. A.J. Schutgens RA

Inhoud

- 01** **Samenvatting** **4**
- 02** **Interne beheersing** **8**
- 03** **Bevindingen interim-controle** **16**
- 04** **Aandachtspunten jaarrekening 2022** **24**

Contact

De volgende personen beantwoorden graag uw vragen over deze managementletter:

Arjan Schutgens

Director
Deloitte Accountants B.V.
Tel: 06 1201 1605
aschutgens@deloitte.nl

Sjoerd Reyners

Senior Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: 06 1004 2799
sreyners@deloitte.nl

Raúl Erkens

Manager
Deloitte Accountants B.V.
Tel: 06 8201 2535
rerkens@deloitte.nl

01 Samenvatting

Samenvatting

Interne beheersing

Bevindingen interim-controle

Aandachtspunten jaarrekening 2022

Samenvatting

Door middel van de ondertekende opdrachtbevestiging, gedateerd op 22 september 2022 (kenmerk: 22098978C1/JS), heeft Deloitte Accountants B.V. opdracht gekregen voor de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Maastricht. In aanloop naar de controle van de jaarrekening 2022 hebben wij onlangs de interim-controle afgerond. In deze samenvatting informeren wij u op hoofdlijnen over de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van deze tussentijdse controle. Voor een nadere en meer gedetailleerde toelichting hierop verwijzen wij u naar de hoofdstukken 2 tot en met 4 van deze managementletter.

Ons totaalbeeld

In 2022 kent u prioriteit toe aan de herinrichting van de gemeentebrede organisatieontwikkeling. Het rapport VandeLaar, de analyses van de kwartiermakers en de toelichting van de directie over de inrichting van de bedrijfsvoering van 18 juli 2022 laten zien dat u hierin duidelijke stappen wilt en gaat zetten. Hiervoor heeft u tevens budget vrijgemaakt. Onlangs, op 12 oktober 2022, presenteerde u een concreet plan genaamd "Hoofdlijnen voor de aanpassing van de organisatie", waarin u een uiteenzetting geeft van de aanpassingen in de organisatiestructuur en de bijbehorende cultuurontwikkeling. Vanzelfsprekend kost de implementatie van deze stappen tijd en u koppelt een concreet tijdpad aan de organisatieontwikkeling. Wij steunen de door u ingezette koers ten aanzien van de organisatieontwikkeling en de investeringen in de bedrijfsvoering. De effecten daarvan zullen in de toekomst zichtbaar worden in processen, systemen en interne beheersing. Wij zijn verheugd te zien dat de plannen voor de organisatieontwikkeling concrete vormen aannemen. Zeker in turbulente tijden heeft een gemeentelijke organisatie van uw omvang behoefte aan een stevige en solide basis, zodat u wendbaar bent en de mogelijkheid heeft om mee te bewegen met de dynamiek van uw omgeving.

Ten tijde van de uitvoering van de interim-controle 2022 zijn de effecten uiteraard nog niet zichtbaar. Naar aanleiding van de interim-controle 2022 constateren wij diverse tekortkomingen in de interne beheersing. In deze managementletter rapporteren wij over deze bevindingen en doen wij aanbevelingen, in het licht van de opmaat naar de jaarrekeningcontrole 2022 en de verdere verbetering van de bedrijfsvoering. Hierbij houden wij rekening met de fase van ontwikkeling waarin u zich op dit moment bevindt.

Basis op orde

Wij hebben ons tijdens de interim-controle primair gericht op de activiteiten om de 'basis op orde' te krijgen. Het afgelopen jaar hebben wij geconstateerd dat het afleggen van een deugdelijke verantwoording (kwaliteit van de jaarrekening en de informatieve waarde) de nodige inspanning vraagt van uw organisatie. De oorzaken daarvan zijn divers. Wij zien dat de administratie niet altijd doelmatig en efficiënt is ingericht, de benodigde informatie niet (tijdig) voorhanden is en specifieke kennis van de verslaggevingsvoorschriften BBV in de organisatie op fronten ontbreekt. De nieuwe organisatiestructuur per 1 juli 2023 zou hierop moeten inspelen en bijdragen aan de verbetering van de slagkracht en de 'basis op orde' van het ambtelijk apparaat. De volgende stap is om binnen deze vernieuwde organisatiestructuur concrete stappen te zetten in het kader van de verbetering van de bedrijfsvoering en de interne beheersing.

Verbeteringen

In het kader van de evaluatie die wij in september jongstleden met de organisatie hebben gehad, hebben wij eveneens gesproken over structurele verbetermogelijkheden in de planning & control-cyclus. Naar aanleiding hiervan zijn de volgende vijf acties geformuleerd:

1. Wij organiseren een aantal deepdive sessies voor alle bij de controle betrokken medewerkers (o.a. clusterhoofden en de afdeling Concerncontrol), waarbij wij ingaan op de controle, de wijze waarop deze uitgevoerd wordt en de belangrijke stappen die genomen kunnen worden om te komen tot een efficiënt jaarrekeningtraject.
2. Het gezamenlijk prioriteren van de verbeterpunten uit onze rapportage over 2021 en 2022.

Samenvatting

Interne beheersing

Bevindingen interim-controle

Aandachtspunten jaarrekening 2022

Samenvatting

3. Het organiseren van een Audit Elevation Lab in het eerste kwartaal van 2023, waarbij wij invulling geven aan het verder verbeteren van de samenwerking, communicatie en onderlinge verwachtingen.
4. Het organiseren van bijeenkomsten om inhoudelijke onderwerpen eerder te controleren dan pas bij de start van de jaarrekeningcontrole in mei 2023, of om inhoudelijke afspraken te maken over wat wij samen bij de controle verwachten te gaan controleren en wat daarvoor nodig is.
5. Het tijdig trekken van steekproeven, die door de gemeente voorbereid kunnen worden in aanloop naar de controle.

Wij hebben over de concrete invulling hiervan afspraken met u gemaakt.

Samenvatting van de detailbevindingen

Onze overall conclusie naar aanleiding van de interim-controle is dat er sprake is van diverse tekortkomingen in de interne beheersing. Geen van de door ons geconstateerde bevindingen classificeren wij als significant, met uitzondering van de bevinding rondom de memoriaalboekingen. De controle op journaalboekingen wordt vanuit de beroepsregels altijd geclassificeerd als een significant risico, waardoor een leemte in de interne beheersing leidt tot een significante tekortkoming. Onze belangrijkste bevindingen betreffen de volgende:

- Een controletechnische functiescheiding bij het verwerken en boeken van memorialen ontbreekt. Het risico hierbij is dat er ongeautoriseerde memoriaalboekingen worden gemaakt. Wij adviseren de gemeente in dit kader zorg te dragen voor voldoende functiescheiding in het proces, waarbij dit systeemtechnisch wordt afgedwongen. Per jaareinde controleren wij de memorialen gegevensgericht met bijbehorende brondocumentatie.
- Er is geen sprake van het afdwingen van een vierogenprincipe bij het goedkeuren van inkoopfacturen. Hierdoor loopt de gemeente het risico dat er eventueel inkoopfacturen worden verwerkt waarvoor de prestatie niet is geleverd. Wij adviseren de gemeente deze procedure aan te passen en alle inkoopfacturen middels een vierogenprincipe goed te keuren. Ten tijde van de jaarrekeningcontrole verwachten wij van u een controle op een steekproef van de facturen die enkel door één persoon in de routing zijn gecontroleerd. De uitkomsten hiervan bespreken wij graag met u zodra u deze gereed heeft.
- De wijze waarop de voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken wordt bepaald, is niet conform de verslaggevingsvoorschriften. Wij adviseren de gemeente de werkzaamheden die hiertoe nodig zijn verder vorm te geven, om daarmee tijdig inzicht te hebben en krijgen in de omvang van de benodigde voorziening. Deze analyse ontvangen wij graag voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole.
- De wijze waarop de prestatieleveringen in het Sociaal Domein worden gecontroleerd door de gemeente, behoeft verbetering. Hierdoor loopt de gemeente het risico dat er zorg betaald wordt die niet geleverd is. De gemeente is bezig met het opzetten van een interne analyse die betrekking heeft op het risicogericht controleren van de prestatielevering van geleverde zorg om dit risico te kunnen mitigeren. Ten tijde van de jaarrekeningcontrole ontvangen wij deze controle graag van u.
- Er is sprake van digitalisering van het primaire proces rondom personele mutaties per 1 januari 2023 in AFAS. Dit noodzaakt de gemeente een IT-audit te laten uitvoeren op de ingeregelde beheersingsmaatregelen in AFAS om vast te kunnen stellen dat doorgevoerde mutaties juist zijn. Dit is noodzakelijk om bij de controle over boekjaar 2023 een oordeel over de personele mutaties te kunnen hebben.

Samenvatting

Interne beheersing

Bevindingen interim-controle

Aandachtspunten jaarrekening 2022

Samenvatting

Eindejaarscontrole 2022

In aanloop naar de jaarrekeningcontrole 2022 vragen wij u om een reactie te formuleren op de geconstateerde bevindingen zoals benoemd in hoofdstuk 3, in de vorm van een concreet plan om in te spelen op de geconstateerde bevinding, met zicht op de impact daarvan op de jaarrekening 2022.

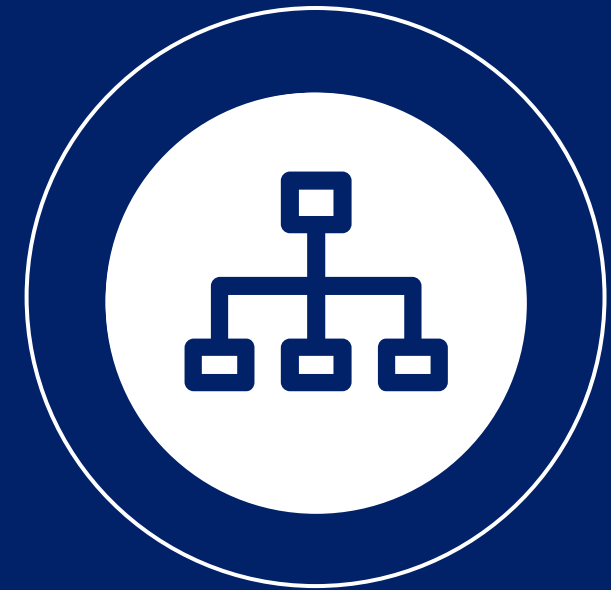
Met betrekking tot de jaarrekening 2022 vragen wij uw aandacht voor de volgende specifieke onderwerpen, zoals genoemd in hoofdstuk 4 van deze managementletter:

- De rechtmatigheid van de **Europese aanbestedingen**, specifiek ten aanzien van inhuur.
- De registratie van het **vastgoed**, waarbij enerzijds onderscheid wordt gemaakt tussen vastgoed met een economische en met een maatschappelijke functie, en anderzijds aandacht wordt besteed aan het verloopoverzicht van de materiële vaste activa in de jaarrekening.
- De inbaarheid van de verstrekte leningen zoals opgenomen onder de **financiële vaste activa**.
- Tijdige actualisatie van de **grondexploitaties**, waarbij aannames en veronderstellingen onderbouwd zijn en expliciete aandacht uitgaat naar de projectspecifieke risico's en de gehanteerde parameters voor indexeringen en rente.
- Toereikende onderbouwing van de **voorzieningen** met een schattingselement, waaronder de voorziening verloopsparen, de voorziening voor groot onderhoud, de voorziening WOM Belvédère en de reorganisatievoorziening Kumulus, in overeenstemming met de onderliggende BBV-verslaggevingsvoorschriften.
- Het per jaareinde opschonen en uitvoeren van detailcontroles op de **overlopende posten**.

Wij zijn en blijven graag in gesprek met u om de juiste voorbereidingen te kunnen treffen richting de controle die wij in mei 2023 starten. Wij willen met u overleggen hoe wij dit concreet kunnen aanpakken. Ook de planning van het bestuurlijke traject van de jaarrekening 2022 is een onderwerp dat wij willen meenemen en blijven monitoren. U bent op dit moment deze planning nog aan het finaliseren.

02 Interne beheersing

 Samenvatting

 Interne beheersing

 Bevindingen interim-controle

 Aandachtspunten jaarrekening 2022

Interne beheersing

De gemeente Maastricht wil haar interne-beheersingsomgeving verder ontwikkelen. Tijdens de interim-controle hebben wij vanuit onze natuurlijke adviesfunctie enkele belangrijke elementen hierin beoordeeld. Hierna zullen wij tegen deze achtergrond onze waarnemingen en bevindingen dienaangaande weergeven.

2.1 Risicomanagement

Politiek en maatschappelijk gezien is er veel belangstelling voor de wijze waarop publieke instellingen risico's beheersen. De kern van risicomanagement is om organisaties in staat te stellen hun doelstellingen of beoogde prestaties te realiseren en om de risico's die daarmee gepaard gaan op een zo efficiënt mogelijke wijze te beheersen. Als voorbeeld hierbij kan gedacht worden aan de risicoparagraaf en de berekening van het weerstandsvermogen, die door de gemeente minimaal twee keer per jaar wordt opgemaakt in de begroting en de jaarstukken. Tevens zien wij dat voor enkele interne controles die de gemeente uitvoert, dit wordt gedaan vanuit de mogelijke risico's die onderkend worden (te denken valt aan de interne controle inzake de uitkeringen Participatiewet, de uitkeringen Sociaal Domein en de aanbestedingen). In § 2.3 gaan wij hier nader op in. Als laatste is ook de frauderisicoanalyse een belangrijk onderwerp als wij kijken naar risicomanagement. Daartoe heeft de gemeente in het voorjaar van 2022 een eerste aanzet gemaakt. Op de volgende pagina gaan wij nader in op de betreffende frauderisicoanalyse.

Hoewel de gemeente Maastricht op meerdere terreinen over maatregelen beschikt om risico's te beheersen, zou het risicomanagement meer structuur en integraliteit mogen krijgen. Op strategisch niveau kan hier invulling aan worden gegeven door de kernwaarden (in termen van kostbaarheden) van de gemeente te benoemen, de factoren die hier randvoorwaardelijk voor zijn alsook de risico's en omstandigheden die deze in het gedrang kunnen brengen. Vervolgens is het zaak per kostbaarheid/risico de risicostrategie te bepalen en de daarmee corresponderende beheersingsmaatregelen, prestatie-indicatoren en normen. Via de managementinformatie kunnen het college en de directie gestructureerd worden geïnformeerd omtrent het risicomanagement.

 Samenvatting

 Interne beheersing

 Bevindingen interim-controle

 Aandachtspunten jaarrekening 2022

Interne beheersing

Voor de operationele risicobeheersing ligt het voor de hand per bedrijfsproces, vanuit de doelstelling hiervan, de risico's in kaart te brengen en de maatregelen die op procesniveau moeten waarborgen dat deze processen verlopen zoals gewenst. Het is daarbij van belang dat deze interne-beheersingsmaatregelen inzicht geven in wie wat doet, wanneer, waarom, met welke informatie en met welk doel (het zogenaamde 6w-principe). Door de risicobeheersende maatregelen meer zichtbaar te maken, kunnen deze tevens als toetsingskader fungeren voor de interne controle. Wij stellen vast dat de gemeente dit nog niet als zodanig heeft gedocumenteerd. Wij zien hierin een belangrijke toegevoegde waarde om deze processen wel als zodanig in kaart te brengen. Mede in het licht van de structuurwijziging van de gemeente waar zij op dit moment midden in zit, is dit een belangrijk uitgangspunt. Met het oog op de aanstaande rechtmatigheidsverantwoording is het wenselijk om vanuit de procesbeschrijvingen, daarin onderkende risico's en bijbehorende beheersingsmaatregelen, hier gedegen kennis van te hebben, om de juiste zaken in de controlewerkzaamheden te betrekken.

2.1.1. Frauderisicoanalyse

Begin 2022 heeft u een eerste aanzet gemaakt tot het opstellen van een gemeentebrede interne frauderisicoanalyse. Deze frauderisicoanalyse is vastgesteld door de directie én het college en hebben wij bij de jaarrekeningcontrole over boekjaar 2021 van u ontvangen. Voor boekjaar 2022 bent u bezig met een actualisatie van deze frauderisicoanalyse. Hiertoe zijn diverse gesprekken gevoerd met de verantwoordelijke afdelingen binnen de gemeente om de analyse verder vorm te geven. U bent voornemens deze frauderisicoanalyse door het college te laten vaststellen in 2023 na actualisatie hiervan en vragen u dit te doen vóór aanvang van de jaarrekeningcontrole. Tevens geven wij u mee de vastgestelde frauderisicoanalyse ter kennisgeving aan de Commissie B&V te verstrekken en te bespreken met de commissieleden, om daarmee inzicht te verstrekken in de wijze waarop het college deze frauderisico's in beeld heeft en beheerst. Daarmee kan de commissie ook haar toezichthoudende rol op dit proces uitoefenen en eventuele kaders meegeven.

Wij zien nog enkele verbetermogelijkheden die meegenomen kunnen worden in de aanstaande actualisatie:

- Wij adviseren inschattingen die zijn gedaan, te relateren aan een uitgangspunt zoals de materialiteit. Daarmee kan de gedane inschatting voor de kans, de impact op het restrisico, op eenzelfde en gestructureerde wijze worden gewogen.
- De kolom restrisico die op dit moment is opgenomen, kan nog een verdere toelichting bevatten. Op dit moment is hier alleen een risicoclassificatie aan gegeven in de frauderisicoanalyse, maar nog geen toelichting hieromtrent. Door een tekstuele toelichting hierbij op te nemen, is duidelijker hoe dit restrisico door de gemeente wordt gezien en welke weging hieraan meegegeven is.
- Wij adviseren het college en de ambtelijke organisatie om gebruik te maken van data-analyse om fraude en non-compliance te voorkomen en detecteren. De inzet van data-analyse in het kader van de frauderisicobeheersing is een beproefde methode om bestaande en nieuwe vormen van fraude en non-compliance in een zo vroeg mogelijk stadium te herkennen en verliezen te beperken of geheel te voorkomen.

Onderzoeksprotocol bij fraudesignalen

Wij merken op dat een geformaliseerde fraude- en compliancerisicobeoordeling een zichtbaar onderdeel is van de interne-controleomgeving. Tijdens onze bespreking met de ambtelijke organisatie en de beoordeling van de documentatie over fraude- en compliancerisicobeheer is ons opgevallen dat gemeente Maastricht nog niet beschikt over een onderzoeksprotocol, zijnde een stappenplan bij een eventueel incident. Gezien de mogelijke impact van een incident (zowel financieel als qua reputatie) is het essentieel dat het college en de ambtelijke organisatie een onderzoeksprotocol opstellen, zodat de ambtelijke organisatie weet hoe zij dient te handelen indien het geval van een incident. Wij raden daarom aan om een onderzoeksprotocol op te stellen.

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2022

Interne beheersing

2.1.2. Rapportering

De gemeente dient conform de Wet normering rechtspositie ambtenaren (Wnra) te beschikken over een integriteitsbeleid. Tevens dient er gerapporteerd te worden conform deze wet over de integriteit in bijvoorbeeld een jaarverslag integriteit. Wij stellen vast dat de gemeente op dit moment geen diepgaande analyse doet naar haar kwetsbaarheden en centraal actiepunten opstelt ter verbetering hiervan. De gemeente loopt hierdoor het risico dat zij niet alle risico's adequaat heeft ingeschat op basis van een kans- en impactanalyse. Hierdoor kan de gemeente onnodig blootgesteld worden aan risico's. Wij vragen uw aandacht om dit gestructureerd vorm te geven. Daarnaast stellen wij vast dat de gemeente hierover vrij summier rapporteert in het jaarverslag en wij adviseren dit dan ook een duidelijke positie te geven, zodat het belang van deze rapportering aanwezig is.

2.2 Managementinformatie

Ten tijde van de interim-controle hebben wij de bestuursrapportage, die op 20 december 2022 door de gemeenteraad wordt vastgesteld, ontvangen en beoordeeld. Hieruit blijkt een positief bijgesteld begrotingssaldo over boekjaar 2022 van afgerond € 22 miljoen. Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door incidentele posten, zoals de in de septembercirculaire aangekondigde hogere algemene uitkering inclusief coronacompensatie van afgerond € 9,5 miljoen, een voordeel op de kapitaallasten van € 3,8 miljoen en een voordeel op het Sociaal Domein van € 7,2 miljoen. Daarnaast wordt een structurele last als korting op de BUIG verwerkt die voor boekjaar 2022 € 6 miljoen bedraagt. Alle voorstellen die in de bestuursrapportage zijn opgenomen, zijn op programmaniveau tekstueel toegelicht en cijfermatig uiteengezet. Dit is een landelijke trend en hiermee dan ook niet specifiek voor de gemeente Maastricht.

2.2.1. Meerjarig financieel perspectief

Als onderdeel van onze interim-controle hebben wij, op basis van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025, kennisgenomen van het meerjarig financieel perspectief. Daar waar er in de begroting 2022 geen sprake was van een structureel en reëel evenwicht en de solvabiliteit onder het gewenste niveau uitkwam, heeft de gemeente in haar begroting 2023 dit weten om te buigen naar een meerjarig structureel en reëel evenwicht en een solvabiliteit die een stijgende lijn laat zien en niet onder de signaalwaarden komt vanaf boekjaar 2023. Deze positieve saldi zijn vooral te danken aan de positieve accessen uit de Algemene Uitkering en de extra middelen voor de jeugdzorg.

Ook de nettoschuldquote laat in de begroting 2023 een tendens zien die meerjarig onder de signaalwaarden blijft van 100%. Als laatste zien wij dat er voor boekjaar 2023 een ratio weerstandsvermogen is van 2,4, die daarmee door de gemeente zelf als 'ruim voldoende' is gekwalificeerd. Wij vragen uw aandacht voor het meerjarig doorrekenen van de weerstandsratio; op dit moment heeft dat nog geen plek gekregen in uw begroting. In de jaarstukken 2022 kunt u deze berekening een plek geven.

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2022

Interne beheersing

2.3 Interne controle

Verbijzonderde interne controles vervullen een belangrijke functie in het tot stand brengen van good governance en ondersteunen het management en de interne toezichthouders in hun verantwoordelijkheid een organisatie 'in control' te houden en daar verantwoording over af te leggen. In 2022 heeft de gemeente de notitie "Visie op control 2022" opgesteld en nader geactualiseerd, waarin de kaders en de visie van de gemeente worden geschetst ten aanzien van control. Via het "Uitvoeringsplan Control" van juli 2022 is dit nader geduid en uitgeschreven. Hierbij is, als inrichtingsprincipe voor de organisatie, het 'three lines of defence'-model gebruikt. In dit model zijn het lijn-, programma- en projectmanagement verantwoordelijk voor de inhoud en kwaliteit van de primaire processen (1^e lijn). Zij worden daarbij ondersteund door de deskundigheid van de nog op te richten afdelingen Financiën, Informatievoorziening en Automatisering op het gebied van de bedrijfsvoering (2^e lijn).

Door middel van verbijzonderde interne controles, centraal gepositioneerd bij het team Concerncontrol (nog op te richten) en het team Bestuurszaken (doorontwikkeling huidige team Bestuurszaken en Externe betrekkingen), wordt de leiding van de ambtelijke organisatie voorzien van aanvullende informatie over de kwaliteit van sturing en beheersing (3^e lijn). Om de 3^e lijn goed in te richten, adviseren wij de gemeente eerdergenoemde teams ook onafhankelijk te positioneren, zoals in het huidige plan dat voortkomt uit de notitie "Hoofdlijnen voor de aanpassing van de organisatie" ook blijkt.

Wij onderschrijven het belang dat er interne controles door de gemeente uitgevoerd gaan worden om daarmee zelf in control te komen en dit zichtbaar te controleren en vast te leggen. Daarmee kan de organisatie zich ook verder doorontwikkelen. Mede in het licht van de aanstaande rechtmatigheidsverantwoording is dit van belang.

Wij hebben goede ervaringen met het uitvoeren van zogenaamde 'deep dive'-sessies bij het constateren van tekortkomingen in de interne beheersing. Tijdens een 'deep dive'-sessie evalueren wij voor een specifiek proces, met de betrokken medewerkers uit de eerste, tweede en derde lijn, de oorzaken van de tekortkomingen in de interne beheersing. Met dit inzicht zoeken wij samen naar de beheersingsmaatregelen die getroffen moeten worden en versterken daarmee de verantwoordelijkheden zoals deze benoemd zijn in het 'three lines of defence'-model.

2.3.1. Rechtmatigheidsverantwoording

Op 27 september 2022 heeft de Eerste Kamer de Wet versterking decentrale rekenkamers vastgesteld. Een onderdeel van deze wet vormt de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Met ingang van 2023 zal niet langer de accountant een oordeel geven over het al dan niet rechtmatig handelen door het college, maar zal het college hierover zelf verantwoording afleggen in de jaarrekening. Dit betreft de rechtmatigheidsverantwoording. Wij zullen als uw accountant de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening toetsen, zoals wij ook andere toelichtingen in de jaarrekening toetsen.

Verantwoordelijkheid van de gemeenteraad

Een belangrijk element binnen de rechtmatigheidsverantwoording betreft de verantwoordingsgrens. De verantwoordingsgrens is de grens waarboven het college de afwijkingen rapporteert in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze verantwoordingsgrens moet liggen tussen 0% en 3% van uw lasten. Uw gemeenteraad dient nog te besluiten over deze verantwoordingsgrens, die leidend is voor de uit te voeren controlewerkzaamheden in boekjaar 2023. U heeft met ons de visie hieromtrent gedeeld om een ingroeimodel te hanteren. Daarbij zal voor boekjaar 2023 de grens worden bepaald op 3%. Deze keuze heeft voor de gemeente maken met het feit dat er op dit moment nog geen voltallige interne-controlefunctie voorhanden is en u, in het kader van de organisatieontwikkeling, een afdeling Concerncontrol aan het oprichten bent.

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Interne beheersing

De gemeenteraad kan naast de verantwoordingsgrens een rapporteringsgrens meegeven aan het college. De rapporteringsgrens is de grens waarboven een nadere uiteenzetting in de paragraaf bedrijfsvoering wordt verwacht. Daarbij kan de gemeenteraad afspreken dat het college rapporteert over de wijze waarop het opvolging gaat geven aan de gerapporteerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voor de controle van het boekjaar 2023 is het van belang dat de Financiële Verordening en de Controleverordening worden aangepast op de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording en de wijzigingen in de verantwoordelijkheden die dit met zich meebrengt. Verder kan aan de Financiële Verordening de verantwoordingsgrens worden toegevoegd, wat echter geen verplichting is. Recent heeft de VNG de nieuwe modelverordeningen 212 en 213 publiceren, die u hierbij kunnen helpen.

Verantwoordelijkheid van het college

Het college voert het met de gemeenteraad overeengekomen beleid uit binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders. Het college is met ingang van 2023 verantwoordelijk voor:

- Het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV). Daarin is begrepen de zogenaamde rechtmatigheidsverantwoording, die een getrouw beeld geeft van de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening opgenomen lasten, baten en balansmutaties.
- Een zodanig systeem van interne beheersing, inclusief het operationaliseren van het normenkader naar een rechtmatigheidstoetsingskader, als noodzakelijk is om het opmaken van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De verantwoordelijkheid van het college voor het opstellen van een betrouwbare rechtmatigheidsverantwoording brengt met zich mee dat het college moet zorgdragen dat de gemeentelijke administratie adequate onderbouwing bevat voor de beweringen in de rechtmatigheidsverantwoording. In dat kader dient het college te borgen dat (rechtmatigheids)bevindingen (centraal) worden geregistreerd. Op basis van deze registratie heeft het college inzicht in de ontwikkeling van de onrechtmatigheden (gedurende het jaar en over jaargrenzen heen), en kan corrigerend worden opgetreden om onrechtmatigheden te voorkomen en waar mogelijk (tijdig) te herstellen.

Het college is verantwoordelijk voor het vormgeven een zodanige interne beheersing dat te allen tijde rechtmatig wordt gehandeld. Dit kan middels interne beheersing in de lijnorganisatie (zoals voldoende controletechnische functiescheiding, formats voor beschikkingen, toetsingsrapportages, etc., de 1^e lijn), werkzaamheden door ondersteunende afdelingen (Financiën, de 2^e lijn) en de afdeling Concerncontrol in de 3^e lijn.

Waar staat de gemeente Maastricht nu?

Omdat de gemeente Maastricht op dit moment nog niet beschikt over een verbijzonderde interne controle, de 2^e lijn, dient het opstellen en implementeren van deze verbijzonderde interne controle wat ons betreft prioriteit te krijgen als onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente heeft geen interne-controleplan op basis waarvan een zodanige interne beheersing is vormgegeven dat deze het college in staat stelt verantwoording af te leggen middels de rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente is wel bezig om een interne-controleplan vorm te geven. Wel vragen wij uw aandacht om in het interne-controleplan voor boekjaar 2023, voorafgaand aan het uitvoeren van de risicoanalyse, expliciet aandacht te schenken aan het in kaart brengen van de financiële stromen die geacht worden in het interne-controleplan een plek te krijgen, zodat de juiste aandacht en focus in deze interne controle kan worden aangebracht.

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Interne beheersing

Tevens constateren wij dat de formatie binnen de te vormen afdeling Concerncontrol een aandachtspunt is. Om te voldoen aan de eisen die de wet vanaf boekjaar 2023 aan de gemeente stelt, is het van belang dat er voldoende capaciteit is om de werkzaamheden met de juiste diepgang te kunnen uitvoeren.

Wij vragen aandacht voor het actualiseren van de verordeningen en het bepalen en vaststellen van de verantwoordingsgrens zoals hierboven genoemd.

2.4 Interne beheersing

2.4.1. *Controlebevindingen*

Zoals in het auditplan 2022 is aangegeven, hebben wij tijdens de interim-controle de administratieve organisatie en interne beheersing (verder: AO/IB) binnen de voor de jaarrekening relevante bedrijfsprocessen in opzet en bestaan beoordeeld, voor zover deze bepalend zijn voor de betrouwbaarheid van de in de jaarrekeningen 2022 opgenomen gegevens. Wij hebben in hoofdstuk 3 deze elementen expliciet benoemd en onze aanbevelingen daaromtrent opgenomen.

2.4.2. *Verordeningen*

Wij stelden vorig jaar vast dat enkele beleidsdocumenten verouderd waren, te weten:

- Nota reserves en voorzieningen (2017). Deze wordt door de gemeente geactualiseerd als onderdeel van de aanpassingen van de Financiële Verordening.
- De ambtelijke gedragscode (2006) en het integriteitsbeleid (2007). Deze zijn door de gemeente geactualiseerd en dienen door het college én de gemeenteraad nog vastgesteld te worden.

U geeft aan dat deze medio 2023 vastgesteld zullen worden.

2.4.3. *Impact wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet*

Per 1 januari 2022 is het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet gewijzigd. De doelstelling van deze wijziging is enerzijds het scheppen van meer duidelijkheid met betrekking tot de financieel verantwoordelijke gemeente en anderzijds het reduceren van de uitvoeringslasten. Voorheen was de woonplaats van de gezagsdrager leidend bij het bepalen welke gemeente financieel verantwoordelijk was voor de jeugdzorg van de cliënten. Met ingang van de wijziging van het woonplaatsbeginsel is bij ambulante zorg de woonplaats van de jeugdige leidend bij het bepalen welke gemeente financieel verantwoordelijk is. Bij verblijf is de gemeente waar de jeugdige voorafgaand aan het verblijf woonachtig was leidend bij het bepalen van de financieel verantwoordelijke gemeente. Als gevolg hiervan heeft de gemeente Maastricht niet enkel de nieuwe instroom beoordeeld aan de hand van het nieuwe woonplaatsbeginsel, maar tevens de migratiegroep, zijnde de zittende populatie van jeugdigen die op de datum van inwerkingtreding van de wijziging van het woonplaatsbeginsel jeugdhulp ontvangen, herbeoordeeld. Er is sprake van drie mogelijke situaties:

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Interne beheersing

- Er is sprake van een wijziging van de verantwoordelijke gemeente op basis van het gewijzigde woonplaatsbeginsel binnen de regio Zuid-Limburg.
- Er is sprake van een wijziging van de verantwoordelijke gemeente op basis van het gewijzigde woonplaatsbeginsel waarbij een cliënt van buiten de regio wordt overgedragen naar de gemeente Maastricht.
- Er is sprake van een wijziging van de verantwoordelijke gemeente op basis van het gewijzigde woonplaatsbeginsel waarbij een cliënt vanuit de gemeente Maastricht wordt overgedragen naar een gemeente buiten de regio.

Als onderdeel van onze interim-controle hebben wij vastgesteld dat de gemeente Maastricht de migratiegroep heeft herbeoordeeld en tevens een proces heeft geïmplementeerd om te beoordelen voor welke jeugdigen de gemeente Maastricht niet meer de financieel verantwoordelijke gemeente is. Momenteel is de gemeente de financiële impact als gevolg van de wijziging van het woonplaatsbeginsel in kaart aan het brengen.

Impact wijziging woonplaatsbeginsel – Centrumgemeente Maastricht

De gemeente Maastricht heeft de gezamenlijke inkoop en aanbesteding voor de regio uitgevoerd en voert voor dit onderdeel de gezamenlijke inkoop en de daarbij behorende financiële afhandeling uit. Dit houdt in dat de gemeente Maastricht tevens de financiële afhandeling uitvoert voor de deelnemende gemeenten. Dat heeft tot gevolg dat, als gevolg van de wijziging van het woonplaatsbeginsel, er sprake kan zijn van een situatie waarbij de zorgaanbieders reeds over het betreffende boekjaar hebben gedeclareerd bij een deelnemende gemeente voor een cliënt die als gevolg van het gewijzigde woonplaatsbeginsel wordt overgedragen naar een andere gemeente. Na de overdracht wordt door de 'oude' gemeente de einddatum van zorglevering in ZorgNed gewijzigd en is de zorgaanbieder verantwoordelijk voor creditering van de reeds gedeclareerde en hiermee ontvangen bedragen.

Aangezien de afrekening van de lasten van de jeugdzorg met de deelnemende gemeenten plaatsvindt op basis van het kostentorekeningsmodel, en hierbij de cash-outflow níét leidend is, is er sprake van reeds door de gemeente Maastricht aan zorgaanbieders uitbetaalde bedragen die enerzijds nog niet gecrediteerd zijn door de zorgaanbieders en anderzijds niet zijn doorbelast aan de deelnemende gemeenten. Dit betreft de zogenaamde 'intrekkingen zonder crediteringen'. Hierover loopt de gemeente Maastricht dan ook het uiteindelijke kredietrisico. Wij adviseren de gemeente Maastricht derhalve om periodiek per deelnemende gemeente te analyseren in welke casussen er sprake is van een 'intrekking zonder creditering' en tijdig actie hierop te ondernemen.

Wijziging declaratieprotocol

Ten tijde van de interim-controle hebben wij vastgesteld dat er sprake is van een wijziging in het declaratieprotocol voor zorgaanbieders. Zowel ten aanzien van de Jeugdwet als de Wmo is er vanaf 2022 sprake van een maximale declaratietermijn: maximaal zes maanden na beëindiging van de ondersteuning op de einddatum zoals vermeld in het stopbericht (307-bericht), dan wel het verlopen van de toewijzing (301-bericht). Het voorgaande leidt ertoe dat de gemeente Maastricht in het huidige toerekeningsmodel géén kosten toerekent aan de (deelnemende) gemeenten indien er sprake is van het verlopen van de maximale declaratietermijn en er nog geen declaratie is ontvangen van de zorgaanbieder. Wij hebben echter van de gemeente vernomen dat er, zodra er een declaratie van een zorgaanbieder wordt ontvangen, nog geen controle wordt uitgevoerd op de maximale declaratietermijn. Wij adviseren de gemeente derhalve om systeemtechnisch de mogelijkheden te bezien om op korte termijn voornoemde wijziging in het declaratieprotocol te verankeren in het primaire proces.

03 Bevindingen interim-controle

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2022

Bevindingen interim-controle

3.1 Controlebevindingen

Tijdens de door ons uitgevoerde interim-controle hebben wij de administratieve organisatie en interne beheersing binnen de voor accountantscontrole relevante bedrijfsprocessen in opzet en bestaan beoordeeld. Onze aandacht gaat daarbij uit naar de relevante interne-beheersingsmaatregelen (de zogenaamde 'key controls') in de processen en stromen die ten grondslag liggen aan de materiële posten in de jaarrekening. Voor de gemeente Maastricht betreft dit de processen met betrekking tot inkopen en betalingen (inclusief aanbestedingen), uitkeringen Participatiewet, uitkeringen Sociaal Domein, verhuuropbrengsten, subsidieverstrekingen, personele lasten, voorzieningen, grondexploitaties én het onderliggende, verbindende proces van administratie en verslaglegging.

Tijdens de interim-controle hebben wij niet de beschikking gehad over alle gevraagde documenten en voorbereidingen door de gemeente. Voor het personeelsproces heeft nog geen inhoudelijk gesprek plaatsgevonden over de procesgang en de daarbij behorende beheersingsmaatregelen. Voor het proces inzake de uitkeringen Participatiewet zijn ook nog geen documenten ter onderbouwing voor de lijncontrole ontvangen. Daardoor hebben wij niet alle werkzaamheden tijdig kunnen afronden en het bestaan van de in het proces aanwezige beheersingsmaatregelen kunnen vaststellen. Mocht naderhand blijken dat er bevindingen voortkomen uit de nog te voeren gesprekken en te ontvangen documenten, dan treden wij hierover met u in overleg.

Onze conclusie omtrent de gevoerde gesprekken en ontvangen documenten is dat wij constateren dat er diverse verbeteringen noodzakelijk zijn. Wij zien op diverse onderwerpen dat hier met de juiste diepgang naar wordt gekeken, maar niet overal is er sprake van adviezen waar de gemeente mee aan de slag is gegaan. Wij vragen uw aandacht om de juiste ontwikkeling als organisatie door te maken en processen dusdanig in te richten dat de minimaal voldoende controletechnische functiescheiding aanwezig is. Wij adviseren de gemeente de adviespunten die op de korte en langere termijn opgepakt dienen te worden, te vervatten in een totaaloverzicht waarin de actiepunten zijn opgenomen, alsmede een tijdpad hiervoor en hoe hier follow-up aan kan worden gegeven, en bespreken dit overzicht graag met u qua planning en inhoud van de op te volgen elementen.

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Bevindingen interim-controle

Onderstaand hebben wij de follow-up van onze bevindingen en nieuwe bevindingen voor alle processen uitgewerkt.

Nr.	Onderwerp	Aandachtsgebied	Status 2022	Status 2021
01	Inkopen en betalingen	Aanbestedingen		
02	Inkopen en betalingen	Verplichtingenadministratie en contractenregister		
03	Inkopen en betalingen	Bankrekeningen		
04	Inkopen en betalingen	Zichtbare controle wijzigingen crediteurenstamgegevens		
05	Inkopen en betalingen	Vierogenprincipe goedkeuring inkoopfacturen		
06	Uitkeringen Participatiewet	Voorziening debiteuren Sociale Zaken		
07	Uitkeringen Sociaal Domein	Verwerking baten en lasten centrumfunctie Jeugd		
08	Uitkeringen Sociaal Domein	Vastlegging prestatieleveringen		
09	Verhuuropbrengsten	Verwerking mutaties subadministratie verhuuropbrengsten		
10	Subsidieverstrekkings	Controlewerkzaamheden subsidieverstrekkings		
11	Personele lasten	Declaraties YouForce		
12	Administratie en vastlegging	Memoriaalboekings		

 Nieuwe bevinding Gedeeltelijk opgelost Bevinding opgelost Niet opgelost

 Samenvatting

 Interne
beheersing

 **Bevindingen
interim-controle**

 Aandachtspunten
jaarrekening 2022

Bevindingen interim-controle

01. Aanbestedingen

Wij hebben vastgesteld dat er bij de gemeente sprake is van een preventieve beheersingsmaatregel die ziet op het naleven van de aanbestedingsregels. Deze preventieve beheersingsmaatregel heeft betrekking op het inschakelen van de inkoopadviseurs bij inkopen groter dan € 10.000. Deze beheersingsmaatregel wordt echter niet systeemtechnisch afgedwongen, zodat de inkoopadviseurs afhankelijk zijn van de inkopers die de inkoopadviseurs moeten betrekken bij de aanbesteding. Hierdoor loopt u het risico dat, bewust dan wel onbewust, de aanbestedingsregels niet worden nageleefd.

Dit risico kan worden gemitigeerd door het afdwingen van een preventieve systeemtechnische beheersingsmaatregel. De gemeente is op dit moment bezig om de betreffende beheersingsmaatregel in het proces te verwerken en systeemtechnisch af te dwingen. Hiertoe heeft de gemeente een nieuw systeem aangeschaft genaamd "Merrell Source-to-Contract". Via dit systeem kan centraal worden ingekocht en de daarbij behorende aanbesteding ook worden gedocumenteerd alvorens daadwerkelijk ingekocht gaat worden. Het systeem wordt op dit moment verder ingericht om te komen tot een toepassing voor de gemeente Maastricht. Uw voornemen is om gedurende 2023 dit gereed te hebben. Wij zien dat u de juiste ontwikkelingen doormaakt om de betreffende beheersingsmaatregel te implementeren en dat hiertoe ook de juiste stappen worden ondernomen.

Op de korte termijn, met name voor de controle van de jaarrekening 2022, kan de gemeente deze tekortkoming mitigeren door het uitvoeren van een spendanalyse om te komen tot een oordeel over de rechtmatigheid van de bestedingen. Dit is daarmee een repressieve beheersingsmaatregel die het risico achteraf mitigeert en uw gemeente in staat stelt de onrechtmatigheden van aanbestedingen goed in beeld te krijgen, maar neemt de primaire constatering in het proces zelf niet weg.

02. Verplichtingenadministratie en contractenregister

De verantwoordelijkheid voor het inkoopproces is bij de gemeente Maastricht belegd bij de diverse afdelingen van de gemeente. Dit houdt in dat de volledigheid van het contractenregister afhankelijk is van de nauwkeurigheid en tijdigheid van het aanleveren van de noodzakelijke contractinformatie door de betreffende afdeling. Hierdoor loopt de gemeente het risico niet alle contracten in beeld te hebben. Deze contracten liggen ten grondslag aan diverse posten in de jaarrekening, zoals de niet uit de balans blijvende verplichtingen, overlopende posten en aanbestedingen.

Zoals wij hiervoor hebben toegelicht bij het onderdeel aanbestedingen, heeft de gemeente een nieuw systeem aangeschaft genaamd "Merrell Source-to-Contract". Naast het feit dat de gemeente hiermee centraal wil gaan inkopen én een preventieve beheersingsmaatregel wil inrichten rondom de aanbestedingen, wordt ook een contractenregister als module in dit systeem aangeschaft en geïmplementeerd. Door de gekozen werkwijze dat alle inkopen en aanbestedingen centraal via dit systeem worden verwerkt, is een contractenregister voorhanden en geeft u opvolging aan ons eerdere advies hieromtrent.

U bent tevens voornemens om een verplichtingenadministratie in te richten. Om hiervoor een passende applicatie aan te schaffen dient u een aanbesteding te starten. Wij hebben vernomen dat er nog geen concrete planning hiervoor gemaakt is en vragen uw aandacht voor het inrichten van een verplichtingenadministratie, mede gezien onze constatering uit afgelopen jaren ten aanzien van de overlopende posten in de jaarrekening van uw gemeente.

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Bevindingen interim-controle

03. Bankrekeningen

In ons accountantsverslag 2020 en managementletter 2021 hebben wij aan u gerapporteerd aangaande diverse bankrekeningen, zijnde die van WOM Belvédère B.V., Exploitatiemaatschappij Maastricht, Stichting Culturele & Civiele Dienstverlening Kunsten, MTB N.V. en Stichting Personeelsbeheer Sport, die op naam van de gemeente Maastricht staan. Hiermee had de gemeente Maastricht het beheer over deze rekeningen. Wij hebben tijdens de interim-controle vastgesteld dat deze in 2022 ontvlecht zijn als bankrekening van de gemeente Maastricht. Ten tijde van de jaarrekeningcontrole zullen wij dit middels de standaardbankverklaring nogmaals controleren.

04. Zichtbare controle wijziging crediteurenstamgegevens

Wij hebben vorig jaar tijdens de interim-controle geconstateerd dat geen sprake is van een zichtbare vastlegging van de controle van de mutaties in crediteurenstamgegevens. Het mutatieverslag dat ten grondslag lag aan de mutatie, werd enkel voorzien van een aftekening in een tekstvlak door de verantwoordelijke functionaris in pdf middels een paraaf. Hiermee werd de integriteit van het document niet geborgd en kon achteraf niet vastgesteld worden welke inhoudelijke controle had plaatsgevonden. Ter verbetering en aanpassing hiervan hebben wij begin 2022 met elkaar gesproken over een mogelijke oplossing. Hierbij heeft u via Validsign in pdf de controle zichtbaar gemaakt. Alle mutatieverslagen genaamd "Invoer Stamgegevens Deb/Cred" die uit de financiële administratie Coda voortkomen, worden op deze wijze vanaf 2022 gecontroleerd. Daarmee heeft u opvolging gegeven aan ons advies van vorig jaar.

05. Vierogenprincipe goedkeuring inkoopfacturen

De gemeente heeft het inkoopregistratiesysteem Corsa. In dit systeem worden inkoopfacturen geregistreerd en goedgekeurd alvorens deze worden geboekt in de financiële administratie Coda en betaalbaar worden gesteld. Wij hebben tijdens de interim-controle vastgesteld dat er geen vierogenprincipe wordt afgedwongen in Corsa bij het goedkeuren van inkoopfacturen. Als werkproces is het gebruikelijk binnen de gemeente dat budgethouders zelfstandig mogen besluiten of de inkoopfactuur en de daarbij behorende prestatielevering door een tweede medewerker worden goedgekeurd. Dit wordt echter niet systeemtechnisch afgedwongen, waardoor het mogelijk is dat inkoopfacturen niet door een tweede persoon goedgekeurd worden. Het kan hierbij voorkomen dat er ook omvangrijke inkoopfacturen niet door twee personen worden goedgekeurd. Wij achten deze situatie zeer onwenselijk.

De gemeente heeft aangegeven een module te gaan aanschaffen in Corsa om deze inzichten wel te verkrijgen. Wij vragen uw verhoogde aandacht hiervoor, omdat op dit moment en zonder deze module dit inzicht niet aanwezig is. Dit inzicht is noodzakelijk om een oordeel over 2022 te kunnen hebben over de eerdergenoemde inkoopfacturen, aangezien er op dit moment geen oordeel over deze inkoopfacturen kan worden gegeven.

Ten tijde van de jaarrekeningcontrole verwachten wij van u een controle op een steekproef van de facturen die enkel door één persoon in de routing zijn gecontroleerd. De uitkomsten hiervan bespreken wij graag met u zodra u deze gereed heeft.

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Bevindingen interim-controle

06. Voorziening debiteuren Sociale Zaken

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente ten tijde van de interim-controle nog geen controlewerkzaamheden heeft uitgevoerd ter onderbouwing van de voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken. Afgelopen zomer hebben wij bij de jaarrekeningcontrole met u gekeken naar de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de betreffende voorziening te onderbouwen, waarbij de verslaggevingsvoorschriften BBV aangeven dat in casu een combinatie van een statische en dynamische methode ten grondslag dient te liggen aan deze voorziening. Wij vragen daarom de komende periode in kaart te brengen hoe de gemeente de bepaling van de voorziening op basis van de statische methode vorm wil geven. Hierbij valt te denken aan een analyse van: oude openstaande vorderingen, vorderingen van grote omvang, vorderingen waarop niet wordt afgelost, inwoners die een bepaalde leeftijd hebben en op wie de gemeente een vordering heeft, en specifieke categorieën vorderingen zoals fraudevorderingen. Dit overzicht is overigens niet-limitatief, maar geeft een mogelijk nadere richting voor deze methode. Wij vragen u vóór de jaarrekeningcontrole 2022 deze overwegingen in een position paper uit te schrijven, zodat een bestendige gedragslijn voor de komende jaren kan worden gehanteerd. Wij kijken graag vooraf met u mee bij de genoemde uitgangspunten. Daarna kan bepaald worden wat de omvang van de voorziening moet zijn.

07. Verwerking baten en lasten centrumfunctie Jeugd

De Commissie BBV heeft op 29 maart 2021 uitspraak gedaan aangaande de baten en lasten centrumfunctie Jeugd: deze baten en lasten mogen niet via de exploitatie van de gemeente lopen. De vraag die is gesteld aan de Commissie BBV heeft betrekking op de baten en lasten Jeugd die al dan niet via de exploitatie van de gemeente Maastricht dienen te lopen. Daarop is door de Commissie BBV geantwoord dat deze baten en lasten niet via de exploitatie van de gemeente mogen lopen. De gemeente heeft deze uitspraak als zodanig verwerkt in haar jaarstukken en begroting.

Wij hebben de gemeente gevraagd te bezien hoe de betreffende baten en lasten verwerkt dienen te worden in de administratie van de gemeente. Wij hebben vorig jaar van de gemeente vernomen dat deze baten en lasten in een aparte administratie verwerkt zouden worden.

U heeft dit gedaan door per kwartaal de boekingen vanuit de administratie van de gemeente over te boeken naar een separate administratie. Per saldo resteren er dan in de administratie van de gemeente géén baten en lasten van andere gemeenten, iets wat u expliciet per jaareinde nog controleert. U heeft hiermee onze bevinding opgevolgd.

08. Prestatieleveringen Sociaal Domein

Een groot deel van de lasten van de gemeente heeft betrekking op bestedingen inzake het Sociaal Domein. Een belangrijk element bij de financiële verwerking van deze besteding betreft een controle op de prestatielevering. Bij deze controlewerkzaamheden constateren wij dat de gemeente in de meeste gevallen de prestatielevering intern vaststelt middels het uitvoeren van een zogenaamd belronde. Dit houdt in dat de prestatielevering niet af te leiden is uit het primaire cliëntdossier, waardoor de controle van de prestatielevering door de gemeente zelf nog onvoldoende verankerd is in het primaire proces. Wij hebben van u vernomen dat u bezig bent met het opzetten van een interne analyse die ziet op het risicogericht controleren van de prestatielevering van geleverde zorg. Hierbij bent u voornemens per product een hoog, midden of laag risico toe te kennen, en afhankelijk van deze risicoclassificatie de diepgang van de uit te voeren controlewerkzaamheden met betrekking tot de prestatielevering vorm te geven. Wij onderschrijven dit en adviseren de gemeente deze controle op korte termijn te verankeren in het primaire proces. Ten tijde van de jaarrekeningcontrole ontvangen wij deze controle over 2022 graag van u.

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Bevindingen interim-controle

09. Verwerking mutaties subadministratie verhuuropbrengsten

Wij hebben in de managementletter 2020 aan u gerapporteerd aangaande de collegiale toetsing op de ingevoerde mutaties in de subadministratie VBS. Onze constatering had betrekking op het feit dat de collegiale toetsing werd geregistreerd in Excel. Aangezien dit bestand in Excel door eenieder aangepast kon worden, werd daarmee geen aantoonbare controle uitgevoerd.

U heeft de betreffende constatering in 2021 ter hand genomen en het proces aangepast. Daarbij heeft u de toetsing via de subadministratie VBS gedigitaliseerd, waardoor alleen geautoriseerde personen die toegang hebben tot VBS, de betreffende mutaties kunnen goedkeuren. Echter, systeemtechnisch werd nog geen controletechnische functiescheiding afgedwongen, waardoor twee verschillende personen de mutatie goedkeuren. Daarmee was er nog steeds sprake van functievermenging bij het goedkeuren van mutaties.

In 2022 heeft de gemeente een systeemtechnische beheersingsmaatregel in VBS ingevoerd die is gericht op een preventieve controle in de vorm van een vierogenprincipe, waarbij alle mutaties door twee personen moeten worden goedgekeurd. Onze aanbeveling is daarmee opgelost.

10. Controlewerkzaamheden subsidieverstrekkings

Wij hebben tijdens onze werkzaamheden over boekjaar 2020 vastgesteld dat er binnen de gemeente sprake is van een inhoudelijke toetsing van een subsidieaanvraag of vaststellingsverzoek. Bij deze inhoudelijke toetsing wordt op basis van een daartoe bestemd format gedocumenteerd in hoeverre de aanvraag tot subsidie (vaststelling) voldoet aan de door de gemeenteraad vastgestelde verordening. De uitkomst van deze toetsing ligt vast op het betreffend format, maar de inhoud van de controle wordt niet gedocumenteerd en is niet achteraf vast te stellen.

Na deze inhoudelijke toets controleert een tweede onafhankelijke persoon het dossier nogmaals. Na akkoord wordt de subsidiebeschikking ondertekend, waaruit de functiescheiding in het proces blijkt. Deze persoon kan echter op basis van de aanwezige formats, met sec de uitkomsten van de inhoudelijke controle, niet vaststellen in hoeverre daadwerkelijk is voldaan aan de van toepassing zijnde verordening. U heeft aangegeven het betreffend advies mee te nemen in het op te richten centrale subsidiebureau, waarbij ook de procedures rondom het aanvragen en verwerken van subsidieaanvragen opnieuw tegen het licht worden gehouden. Hierbij wordt ook bekeken in welk systeem subsidies worden geadmistreerd door de gemeente. De eerdergenoemde constatering wordt hierin meegenomen, waardoor er op dit moment nog geen actie is uitgezet door de gemeente hierop.

11. Declaraties YouForce

Wij hebben de afgelopen jaren geconstateerd dat de gemeente gebruikmaakt van een digitale goedkeuring van onkostendeclaraties. Deze worden via het systeem YouForce verwerkt. Fysieke processtappen en beheersingsmaatregelen zijn daarbij vervangen door digitale processtappen en beheersingsmaatregelen. Deze geautomatiseerde beheersingsmaatregelen hebben betrekking op de controletechnische functiescheiding en daarmee op de voor onze controle relevante beheersingsmaatregelen. Hierdoor is het noodzakelijk voor ons als accountant om de authenticiteit en identificatie van de autorisatie vast te stellen. Dit is momenteel echter niet mogelijk in het proces met betrekking tot de onkostendeclaraties, omdat er geen IT-audit is uitgevoerd op dit systeem. Door deze digitalisering is het niet in alle gevallen achteraf mogelijk om vast te stellen in hoeverre de goedkeuring van de onkostendeclaraties juist en rechtmatig is. Wij adviseren u om in dit kader een IT-audit uit te voeren op YouForce, om een oordeel te verkrijgen over de digitale verwerking van deze declaraties.

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2022

Bevindingen interim-controle

Deze constatering heeft vanaf 1 januari ook betrekking op de nieuwe applicatie AFAS die de gemeente aan het implementeren is. Daarin worden naast onkostendeclaraties ook alle andere relevante beheersingsmaatregelen volledig gedigitaliseerd.

12. Memoriaalboekingen

Afgelopen jaar en tijdens de recente interim-controle hebben wij met u gesproken over de wijze waarop memoriaalboekingen worden verwerkt in de administratie en welk proces daaraan ten grondslag ligt. Hierbij stellen wij vast dat de gemeente in opzet en bestaan onvoldoende beheersingsmaatregelen heeft geïmplementeerd om zorg te dragen voor een effectief systeem van beheersingsmaatregelen. Momenteel wordt het vierogenprincipe namelijk niet (systeemtechnisch) afgedwongen. Hierdoor is het mogelijk dat een gemandateerde medewerker een memoriaal aanvraagt bij de afdeling FA&T en dat deze geboekt wordt zonder dat hierop vooraf een zichtbare controle is uitgevoerd. Indien deze controle wél vooraf plaatsvindt, is achteraf geen zichtbare controle aanwezig waaruit blijkt dat de goedgekeurde boeking ook als zodanig wordt verwerkt. Een systeemtechnisch afgedwongen beheersingsmaatregel in de financiële administratie mitigeert beide geconstateerde risico's.

De gemeente heeft aangegeven aan de slag te gaan om de betreffende constatering procesmatig aan te passen. Hiertoe heeft een eerste overleg reeds plaatsgevonden. Naar verwachting kan in 2023 dit proces aangepast worden om te komen tot voldoende functiescheiding en controle op verwerkte memoriaalboekingen.

3.2 IT-control

Voor de gemeente Maastricht is het van belang dat de IT-omgeving de bedrijfsprocessen op een effectieve wijze ondersteunt, en dat deze tevens beheersmatig goed is ingeregeld. Tijdens de interim-controle hebben wij de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen rondom de applicaties Coda (financiële administratie), Corsa (documentmanagementsysteem), Suite (uitkeringenadministratie Participatiewet), ZorgNed (administratie lasten Sociaal Domein) en Beaufort (personeels- en salarisadministratie) beoordeeld. Daarbij is onze aandacht met name uitgegaan naar de general IT controls (GITC's). Deze GITC's zijn randvoorwaardelijk voor een betrouwbare werking van de geautomatiseerde informatiesystemen. Hierdoor vormen zij een belangrijk fundament voor de procesbeheersing binnen de gemeente Maastricht en de mogelijkheid om toe te groeien naar een meer systeemgerichte interne beheersing en een controlreliancestrategie voor de accountantscontrole. Onze conclusie is dat wij niet steunen op de eerdergenoemde systemen en een gegevensgerichte controleaanpak hebben bepaald.

04 Aandachtspunten jaarrekening 2022

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Aandachtspunten jaarrekening 2022

4.1 Europese aanbestedingen

Wij verrichten controlewerkzaamheden op de rechtmatigheid van de bestedingen en in hoeverre deze Europees aanbesteed zijn. Afwijkingen betrekken wij in ons rechtmatigheidsoordeel. De gemeente voert op basis van de door ons geselecteerde deelwaarneming voorbereidende werkzaamheden uit. Inmiddels hebben wij voor het eerste deel van boekjaar 2022 een selectie gemaakt. Het tweede deel van de selectie kan pas plaatsvinden zodra de boekhouding over 2022 is gesloten, begin 2023. Wij vragen uw aandacht voor de rechtmatigheid van met name de aanbestedingen van inhuur. Afgelopen twee jaren zijn vooral bij deze dossiers onrechtmatigheden aangetroffen. Wij hebben bij de door ons uitgevoerde selectie aandacht hiervoor gehad en doen dit ook begin 2023. Tevens vragen wij in dit kader uw aandacht voor ons advies in het accountantsverslag 2020, waarin wij hebben geadviseerd om juridisch advies in te winnen over de aanbestedingseisen ten aanzien van de in gebruik zijnde IT-systemen.

4.2 Vastgoed

Wij hebben vernomen dat de gemeente vanuit de subadministratie materiële vaste activa een overzicht heeft van al haar vastgoed (inclusief gronden). Er is echter geen inzicht in de uitsplitsing van dit vastgoed naar maatschappelijke of bedrijfseconomische functie. Wij hebben met u afgesproken dat u ter voorbereiding op de jaarrekeningcontrole in de staat van vaste activa dit per pand toevoegt. Wij stellen tevens vast dat de gemeente jaarlijks (minimaal één keer per jaar) zelf een analyse uitvoert ten aanzien van de waardering van al het vastgoed, zoals voorgeschreven in de Notitie Materiële vaste activa van de Commissie BBV. Wij vragen uw aandacht om in deze analyse ook de gronden te betrekken en niet alleen het vastgoed. Wij betrekken deze analyse in onze controlewerkzaamheden in 2023.

Tevens vragen wij uw aandacht voor de juistheid van het opmaken van het verloopoverzicht materiële vaste activa. Gezien de wijze waarop u activa administreert in de financiële administratie Coda, is het opstellen van het vereiste verloopoverzicht conform BBV handmatig werk en daarmee foutgevoelig. Wij vragen de gemeente zelf een kwaliteitstoets uit te voeren op de in dit jaar geactiveerde bedragen (zijn deze activeerbaar conform BBV en de Financiële Verordening?) en de juiste presentatie van de vermindering (zijn de verminderingen juist gerubriceerd naar desinvesteringen, afschrijvingen, bijdragen derden of afwaarderingen?). Tijdens de jaarrekeningcontroles van de afgelopen jaren zijn namelijk diverse correcties uit onze accountantscontrole naar voren gekomen die hierop betrekking hebben. Een door de gemeente uit te voeren kwaliteitstoets kan dit voorkomen.

4.3 Financiële vaste activa

De gemeente kent diverse financiële vaste activa. In omvang zijn de verstrekte leningen aan deelnemingen de grootste (2021: € 73,0 miljoen, zijnde 85% van de totale financiële vaste activa). Deze verstrekte leningen zijn met name verstrekt aan Wonen Boven Winkels (€ 32,8 miljoen), Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère B.V. (€ 30 miljoen), MTB (€ 9,3 miljoen), Maastricht School of Management (€ 3,2 miljoen) en Maasvallei (€ 3,2 miljoen). Er is tevens sprake van reeds gevormde voorzieningen voor Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère B.V. en MTB van € 62,9 miljoen respectievelijk € 2,8 miljoen. Wij vragen u voor deze verstrekte leningen zelf de inbaarheid ervan te onderbouwen met brondocumenten ten tijde van de jaarrekeningcontrole. Deze brondocumenten kunnen zijn een jaarrekening 2022 met daarbij behorende controleverklaring, een conceptjaarrekening indien de definitieve nog niet beschikbaar is, tussentijdse rapportages over 2022, (meerjaren)begrotingen, etc.

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2022

Aandachtspunten jaarrekening 2022

4.4 Grondexploitaties

De gemeente kent heeft op dit moment 12 actieve grondexploitaties. Wij hebben tijdens de interim-controle samen met onze collega's van Real Estate alle grondexploitaties en de ontwikkelingen hieromtrent besproken. Hierbij hebben wij enkele zaken met elkaar afgestemd:

- De gemeente heeft op 13 maart 2023 alle grondexploitaties geactualiseerd. Deze zijn vanaf die datum gereed voor controle door Deloitte. Deze grondexploitaties worden geactualiseerd op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde programma. Eventuele wijzigingen in het programma mogen pas verwerkt worden nadat de gemeenteraad hiertoe heeft besloten. Alle besluiten genomen tot het moment van het verstrekken van onze controleverklaring bij de jaarrekening, dienen financieel verwerkt te worden in de grondexploitaties.
- Voor boekjaar 2022 is geen sprake van nieuwe grondexploitaties.
- De gemeente is voornemens de grondexploitatie Beatrix middengebied af te sluiten in 2022.
- Vorig jaar zijn correcties doorgevoerd als gevolg van door de gemeente onderkende risico's die waren verwerkt als negatieve opbrengsten in de grondexploitatie in Metafoor. De gemeente corrigeert voor alle grondexploitaties deze ingerekende posten voor zover dat nog niet is gedaan. Indien sprake is van projectspecifieke risico's voor winstgevende grondexploitaties, kan de gemeente deze conform de notitie Grondexploitatie 2019 van de Commissie BBV meewegen. In dat kader vragen wij de gemeente een position paper per grondexploitatie op te stellen en deze stelling te onderbouwen met brondocumenten, zoals dat vorig jaar ook voor de grondexploitaties Randwyck en Maastricht Zuid is gedaan.
- De gemeente presenteert in iedere grondexploitatie het zuivere resultaat, zijnde een winst of verlies. Op basis hiervan kan vanuit de grondexploitatie uit Metafoor zelf eenduidig het resultaat worden herleid en op basis hiervan de omvang van de voorziening of de (tussentijdse) winst worden bepaald.
- Begin 2023 bepaalt en onderbouwt de gemeente de kosten- en opbrengstenstijgingen. Gezien de huidige inflatie die in de markt aanwezig is, vragen wij uw aandacht voor een gedegen onderbouwing van de procentuele stijgingen. Wij vragen u ook de betreffende overwegingen in een position paper uiteen te zetten en te onderbouwen met de brondocumenten die hiervoor zijn gehanteerd, zodat wij op basis van deze position paper de controle kunnen uitvoeren.

Tevens vragen wij u in de subadministratie Metafoor alle in het verleden verwerkte boekingen onder de categorie 'reserves en voorzieningen' te corrigeren. In enkele gevallen zijn de bedragen die op deze posten zijn geboekt van administratieve aard. Deze hebben geen invloed op het totale saldo van de grondexploitatie, maar geven wel een vertekend beeld van de gerealiseerde kosten en opbrengsten. Wanneer deze administratieve boekingen uit het verleden worden gemuteerd in 2022, resteren enkel nog de daadwerkelijk gerealiseerde kosten en opbrengsten in dit systeem. Tijdens het gesprek heeft u aangegeven deze bedragen op één regel aan ofwel de kosten- ofwel de opbrengstenkant te verwerken. Wij vragen u echter deze boekingen volledig te elimineren uit Metafoor om een zuiver beeld van de grondexploitatie te krijgen.

Als laatste vragen wij uw aandacht voor de financiële afwikkeling van het project Tram Vlaanderen-Maastricht. Alhoewel de gemeente Maastricht dit project formeel bij haar vennootschap WOM Belvédère heeft belegd, is dit ook voor de gemeente relevant gezien de bijdragen die de gemeente aan WOM voor dit project heeft gedaan. Wij hebben van u vernomen dat u hiertoe in gesprek bent met de Vlaamse overheid.

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2022

Aandachtspunten jaarrekening 2022

4.5 Voorzieningen

Voorzieningen groot onderhoud

De gemeente kent diverse onderhoudsvoorzieningen. Deze voorzieningen zijn verspreid over verschillende afdelingen. Wij vragen uw aandacht voor het tijdig actualiseren van deze voorzieningen, maar met name ook de backtestingwerkzaamheden. Deze werkzaamheden betreffen het verkrijgen van inzicht in de werkelijke uitputting van de betreffende voorzieningen ten opzichte van het vooraf opgestelde plan voor boekjaar 2022. Indien er sprake is van uitgesteld of juist naar voren gehaald onderhoud, moet dit inzichtelijk worden gemaakt en verwerkt in deze financiële analyse. Eventuele voordelen of nadelen ten opzichte van de in de voorziening opgenomen bedragen, komen ten laste of gunste van de exploitatie. Mede in het licht van de huidige hoge inflatiecijfers hebben wij met u bij de interim-controle besproken inzichtelijk te maken of de voorziening voldoende toereikend is en niet negatief raakt. Deze analyse ontvangen wij in 2023 van de gemeente. Bij de interim-controle heeft u ons aangegeven al zeker te zijn van het negatief raken van de voorziening onderhoud BOG, waarbij wij met u hebben besproken dat conform BBV de gemiddelde storting voor de toekomstige jaren aangepast dient te worden.

Voorziening verlofsparen

Met de invoering van de Cao Gemeenten 2021-2022 kunnen medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers, passend bij hun levensfase, hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Het verlofsparen kan leiden tot verlofstuwmeren die medewerkers bijvoorbeeld inzetten voor een sabbatical of om eerder met pensioen te gaan, en roept daarmee een tweetal vraagstukken op:

- Voor de continuïteit van de bedrijfsvoering is het belangrijk dat de gemeente in beeld brengt en houdt wie aan verlofsparen doet c.q. gaat doen en wanneer de medewerkers verwachten deze uren op te nemen. Met dit inzicht kan de gemeente tijdig anticiperen op bijvoorbeeld langdurige afwezigheid bij een sabbatical of vertrek van medewerkers door vervroegd pensioen.
- Voor de financiering van de verplichting uit hoofde van gespaarde verlofuren is het de vraag of de gemeente ter zake een voorziening moet vormen. Aangezien bij verlofsparen waarschijnlijk sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, lijkt het erop dat de gemeente hiervoor een voorziening dient te vormen (voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geldt vanuit het BBV een verbod op het vormen van een voorziening).

De gemeente brengt momenteel – voor zover dit nu al kan – de mogelijke financiële gevolgen in beeld. Hierbij zijn diverse uitvoeringsvraagstukken ontstaan, zoals met welk uurtarief de gemeente moet rekenen en in hoeverre de gemeente rekening moet houden met het verwachte moment van opname van de gespaarde verlofuren. Deze vragen zijn door een aantal gemeenten verzameld en voorzien van haar eigen standpunt/invulling voorgelegd aan de Commissie BBV. Zodra de Commissie BBV de vragen heeft beantwoord, kan de gemeente de hoogte van de voorziening bepalen en de gemeenteraad hierover informeren (inclusief een voorstel voor dekking van de te vormen voorziening).

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Aandachtspunten jaarrekening 2022

Voorziening WOM Belvédère

De kapitaalverstreking aan Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère B.V. is reeds in het verleden volledig afgewaardeerd tot nihil. U heeft een verliesvoorziening opgenomen die aan de creditzijde van de balans is gepresenteerd en het verwachte verlies vertegenwoordigt bij afwikkeling van de betreffende vennootschap per einde looptijd. De gemeenteraad besluit per exploitatie of bij verliesgevende exploitaties, die in WOM Belvédère worden uitgevoerd, eventuele tekorten worden gedekt door de gemeente Maastricht. Dit betekent dat verwachte verliezen dienen te worden voorzien in de jaarrekening van de gemeente voor zover WOM Belvédère deze zelf niet kan dekken. Hiertoe maakt de gemeente zelf een berekening van de omvang van de voorziening die gevormd is, die wij in onze controle betrekken.

Reorganisatievoorziening Kumulus

Als onderdeel van de organisatieontwikkelingen die per 1 juni 2023 effectief gaan worden, kan het zijn dat deze ontwikkelingen gepaard gaan met frictiekosten. Deze frictiekosten dienen conform de verslaggevingsvoorschriften te worden voorzien. Het is mogelijk dat deze frictiekosten nog in de jaarstukken 2022 voorzien moeten worden, indien aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan. Wij vragen u deze richtlijnen uiteen te zetten in een position paper, om daarmee vast te stellen in hoeverre dit noodzakelijk is. Wij hebben eveneens op basis van de begroting 2022 vastgesteld dat u een budget aan frictiekosten voor Kumulus van € 3,6 miljoen heeft gereserveerd en vragen u deze kosten ook mee te nemen in de te vormen voorziening en de op te stellen positon paper.

4.6 Geschillen en claims

Ten tijde van de interim-controle hebben wij een overzicht van de gemeente ontvangen inzake de geboekte juridische kosten. Tevens hebben wij van één advocatenkantoor een advocatenbrief ontvangen. Wij vragen u deze analyse voort te zetten, zodat wij bij de jaarrekeningcontrole over geheel 2022 kunnen beschikken over inzicht in de geboekte juridische kosten en een aansluiting van deze kosten met de door de advocaat genoemde zaken in de advocatenbrief. Daarmee is inzichtelijk welke procedures via deze advocatenkantoren lopen en wat de advocaat hieromtrent in haar advocatenbrief vermeld.

 Samenvatting

 **Interne
beheersing**

 **Bevindingen
interim-controle**

 **Aandachtspunten
jaarrekening 2022**

Aandachtspunten jaarrekening 2022

4.7 Overlopende posten

In onze eerdere rapportages over boekjaar 2020 en 2021 hebben wij gerapporteerd over onze constatering van de jaarrekeningcontrole rondom de overlopende activa en passiva. Wij hebben hierbij geconstateerd dat de overlopende posten van de gemeente opgeschoond dienen te worden, de conform BBV vereiste rubricering toegepast dient te worden en bestedingen die ten laste van specifieke subsidies worden gedaan, via de exploitatie van de gemeente geboekt dienen te worden. Wij hebben u in dit kader geadviseerd voor 2022 een nieuwe procedure in te richten, die de juiste boekingsgang en een correcte verwerkingswijze conform het BBV bewerkstelligt. Ook hebben wij u in ons accountantsverslag over boekjaar 2021 meegegeven de verbindingen die de gemeente kent (te denken valt aan Zuid Limburg Bereikbaar en de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC) Zuid Limburg), uit de administratie van de gemeente te halen om vervuiling van het grootboek te voorkomen. Mede omwille van het feit dat de afgelopen jaarrekeningcontroles met de controle van deze posten zeer veel aanvullende tijdsbesteding gemoeid is geweest, vragen wij u via deze weg nogmaals met verhoogde aandacht naar deze adviezen te kijken.

Gezien de tijdsbesteding die zowel voor de gemeente als ons hiermee gepaard is gegaan in voorgaande jaren, vragen wij u met voldoende diepgang naar de voorbereiding van deze overlopende posten te kijken. Tevens vragen wij u een kwaliteitstoets uit te voeren op het balansdossier alvorens wij de controle hieromtrent uitvoeren.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients’ most complex business challenges. To learn more about how Deloitte’s approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn, or Twitter.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte Network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.